

Till Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen
Kopia till Bergvik och Korsnäs

2010-08-15

Reservatsbegäran Fungnäsheden i södra Mora

Ingress: Skogspolitiken – ett systemfel!

Bevarandet av den biologiska mångfalden lyftes under slutet på 1900-talet fram, som en överlevnadsfråga för livet på jorden och för människornas samhällen. I Sverige hamnade skogarna i fokus och konsensus nåddes t ex om att skydda fjällskogarna. I den skogsvårdslag som trädde i kraft 1994 jämfördes också bevarandemålet med produktionsmålet, efter att redan i 1979-års lag vikten poängterats av att, med lagens hjälp, skydda t ex tjäderspel och guckusko-lokaler (den högre hänsynsnivån i §-21).

När den nya inriktningen av skogspolitiken utvärderades av Riksrevisionsverket konstaterade dock RRV att, ” likställandet” är en paradox, då medel finns för det ena (produktionen), men inte för det andra (bevarandet).” RRV 1999:31.

Detta är det systemfel, som går genom politiken. Den utarmning av den biologiska mångfalden i våra skogar som skett på 150 år och som medfört att över 2000 skogslevande växt- och djurarter rödlistats, d v s inte är säkrade till sin överlevnad, kommer dessutom att eskalera genom bristen på adekvat skydd. Utan fungerande ekosystem och andra ekosystemtjänster klarar sig inte heller människornas samhällen på sikt.

Det skogslandskap som många varnat för - ett landskap som förlorat sin viktigaste dynamik, sin variation i beståndsutformning, sina träd med höga åldrar, sin levande döda ved o s v och därigenom drastiskt utarmats på biologisk mångfald, är nu ett faktum. Ändå fortsätter utarmningen, ja den planeras eskalera! I ”intensivskogsbrukets” namn förespråkas åter den stubbrytning, som visade sig misslyckad redan på 1980-talet. Är det inte tillräckligt med över 2 000 rödlistade arter?

Att detta sker under det av FN deklarerade biologiska mångfaldsåret 2010 är mycket illavarslande och vi manar alla naturintresserade, att motarbeta försämringarna. Systemfelet måste rättas till snarast!

Fakta om tjäderleken vid Fungnäsheden i södra Mora

Fungnäsheden i södra Mora är sedan årtionden en välkänd lekplats för tjäder där kojan fortfarande står kvar. Den kände Morafotografen och polisen Leif Östergren har rikligen dokumenterat området i bildväg. Han hade som mest tjugosex (26) tuppar på leken och de spelade på båda sidor om vägen och även på själva vägen (muntlig information 21 juli 2010). Det handlar alltså om en av Sveriges absolut största kända tjäderlekar, bland annat beroende på de fantastiska omgivande skogarna som är (eller snarare var) optimala för tjäder.

Naturskyddsföreningen i Dalarna

c/o Mora Fhsk	Länskonsulent	Tfn/Fax	E-post & hemsida	Org.nummer	Plusgiro
Strandgatan 10	Lillian Lundin	0250-166 33	kansli.dalarna@naturskyddsforeningen.se	883201-6706	512687-5
792 30 MORA	Stöt	070-273 91 55	www.naturskyddsforeningen.se/dalarna		

Hans bilder har publicerats på flera håll, bland annat på omslaget till Sveriges Skogsvårdsförbunds Tidskrift nr 2 1983. Där har forskaren och jägmästaren Torolf Winqvist beskrivit 100 tjäderlekar i Sverige. Av dessa var det bara 3 stycken som hade över 20 tuppar, däribland Fungnäsheden. Han konstaterar något mycket intressant om orsaken till detta: "Stora områden av kringliggande skog är av samma utseende som spelskogen." Just det. Desto större areal av gammelskog som finns inom cirka 2 km radie runt lekplatsen desto fler tuppar samlas på den. De två andra lekplatserna med över 20 tuppar bestod också av betydande areal gammelskog enligt Winqvist. När han besökte Fungnäsheden blev han så imponerad att han lovade att han skulle rekommendera att lekplatsen blev skyddad, något som också blev fallet. Sedermera har skogen snitslats för avverkning av Korsnäs. Marken på denna del av Solleröskogen tillhör idag Bergvik Skog AB, men var tidigare Korsnäs-mark. Strax intill ligger StoraEnso-mark. Så gott som allt detta markinnehav ingår nu alltså i Bergvik skog AB, där StoraEnso är största aktieägaren.

Lekplatsen utgörs av en olikåldrig naturskog med gott om gamla tallar, torrakor, stubbar, lågor och arter som kolflarnlav, violettgrå tagellav, vedtrappmossa, korallblylav, garnlav, lunglav, vitgryning nållav, vedskivlav, kortskaftad ärgspik, dvärgbägarlav, liten spiklav, gränsticka, vedticka, nordtagging, fläckporing, tallticka, vedflamskivling, bårdlav, tretåig hackspett, flera bohål i träd och torrträd. En odiskutabel nyckelbiotop. En del död ved har snitslats ut men den utsnitslingen omfattar endast en bråkdel av all död ved som finns. Ett hygge skulle förstöra hela miljön och förutsättningarna för de rödlistade arterna och signalarterna att fortleva i området. Hur kan man bara komma på tanken att avverkningsanmäla och snitsla för avverkning?

Objektets värde ökar än mer om man tittar närmare på omgivande skog. Fungnäsheden ingår i ett större naturskogsobjekt där inventeringar för närvarande pågår. Naturskyddsföreningen Dalarna begär härmed att ett naturreservat bildas vid Fungnäsheden.

Anders Munters
Ordförande

Artlistan med signalarter och rödlistade arter (det finns drygt 2000 rödlistade arter i Sveriges skogar) för det objektet ser preliminärt i dagsläget ut enligt följande:

Gråspett, tretåig hackspett (NT), göktyta (NT), duvhök, kolflarnlav (NT), vedtrappmossa (NT), korallblylav, vitmosslav, garnlav (NT), lunglav (NT), knärot (NT), dvärgbägarlav (NT), vedskivlav, kortskaftad ärgspik, gränsticka (NT), silkesporing, bårdlav, vitgrynig nållav, vedticka, vedflamskivling, nordlig nållav, liten spiklav, aspegelelav (NT), stor aspticka (NT), blågrå svartspik (NT), blanksvart spiklav (NT), grymig blåslav, gammelgranskål, lateritticka (VU), skriftlav, rostfläck, skuggblåslav, stuplav, norrlandslav, grönpyrola, kvistspik sp, mörk husmossa, gräddporing, granticka (NT), skinnlav, kötticka (NT), talltagel, ullticka (NT), flagellkvastmossa, korallrot, tibast, trädbasdynlav, violettgrå tagellav (NT), luddlav, flera tjädertuppar och en tjäderkull vid gamla spelplatsen, lavskrika (NT), nordtagging, fläckporing, tallticka.

Faktasammanställning, enligt uppdrag, av Bengt Oldhammer

Naturskyddsföreningen i Dalarna

c/o Mora Fhsk	Länskonsulent	Tfn/Fax	E-post & hemsida	Org.nummer	Plusgiro
Strandgatan 10	Lillian Lundin	0250-166 33	kansli.dalarna@naturskyddsforeningen.se	883201-6706	512687-5
792 30 MORA	Stöt	070-273 91 55	www.naturskyddsforeningen.se/dalarna		